

ELL protsesside tööruhm 9. okt 2019

Koosolek 9. oktoobril 2019 kl 11-13

Osalejad: Silva Anspal (Järva Arengu Partnerid), Endla Mitt (Piiriveere Liider), Riina Trumm (Lõuna-Järvamaa Koostöökogu), Iris Haiba (Raplamaa Partnerluskogu), Karl Õmblus (Võrtsjärve Ühendus), Triin Kallas (Eesti Leader Liit).

Päevakord:

Tegevusgruppide üldiseloomustus, võimalik rollijaotus piirkonnas, enesehindamine.

Koosolekut juhatab Silva Anspal, protokollis Triin Kallas.

LEADER tegevusgruppide põhikirjaliste tegevuste ülevaade

Endla Mitt on koostanud võrdleva analüüsi tegevusgruppide kehtivate põhikirjade alusel (vt Lisa 1).

Mis tegevusgruppe praegu iseloomustab (võrdluses MAKiga):

- tegevusgrupid on koostööorganisatsioonid, mille taga on teemavõrgustikud: kontoris on inimesi vähem, aga vajalikud kompetentsid võrgustikus olemas, ja need inimesed on reaalse eluga lähemalt seotud
- mõju laiem: kui koolitatakse isik, siis ta jääb piirkonda tegutsema ja annab teadmist edasi / ametnik võib liikuda mujale tööle
- MAK teeb tellimustöid (koolitused, mentorid), KTG tegutseb vastavalt piirkonna vajadustele ja huvidele
- MAKi strateegia omavalitsuskeskne, LEADERil laiem tulevikuvision, rõhk kolme sektori koostööl ja piirkonna tasakaalustatud arendamisel, ettevõtlusel
- MAK on oma olemuselt teeninduspunkt, kelle klient on teenust saav füüsiline või juriidiline isik, KTG liikmed (piirkonna elanikud, ettevõtjad, omavalitsused) on aktiivsed osalejad
- sihtrühmad on erinevad: MAK tegeleb kas alustajate või väga suurte eksportijatega, KTG mikro- ja keskmiste ettevõtjatega ning vabaühendustega
- vorm ja juhtimisstruktuur erinev: MAK üldjuhul SA, kelle nõukogu ja teised organid määrab asutaja, meil üldkoosoleku poolt valitud juhatus
- MAK ühe sektori valitseva mõju all
- KTG omavalitsuste-, maakondade, riikide piiriüleste koostööprojektide ettevalmistamise ja elluviimise kogemus
- KTG osalemine rahvusvahelistes võrgustikes, ELARD i liikmelisus

MAKilt tehniline baas ja pigem alustamise toetus, KTG võimestab, aktiveerib, kaasab.

MAK analoogia turismiinfokeskusega, ta on info andja, mitte arendaja.

Vajalikud eeldused ja pädevused, et multifonde rakendada:

- arendusdokumentide väljatöötamine kolme sektori koostöös
- 3 sektori koostöö korraldamine
- sihtrühmade tundmine, piirkonna konkreetsed huvid ja vajadused
- kogukondade kaasamine tegevustes, elavdamine, ärgitamine, motiveerimine
- arengueesmärkide püstitamine ja elluviimine maakonna ja omavalitsuste üleselt
- kogemused meetmete koostamisel, hindamisel, nõustamisel (haldusmenetlus), seire
- ei ole ühegi osapoolle valitseva mõju all
- kogukonna juhitud kohaliku elu juhtimise aluspõhimõtete järgimine
- piirkondlikud ja valdkondlikud võrgustikud
- piirkonna tasakaalustatud areng
- protsesside ja toimingute lihtsus, selgus, läbipaistvus ja kommunikatsioon

Küsimused KTG enesehindamiseks

Milliseid kogukonna kaasamise meetodeid kasutate?

Palun kirjeldage, kuidas tagate piirkondliku tasakaalu hoidmise tegevusgrupi sees?

Millised võrgustikud toimivad piirkonnasiseselt ja/või üle tegevusgrupi piiride?

Millistest riikidest on teie tegevusgrupil koostööpartnereid?

Milline on teie tegevusgrupi juhtimisstruktuur?

Kui suur osakaal on palgakuludel? (2018. a näitel % tegevuskulude eelarvest)

Kas kasutate lisaks PRIA vormile eraldi taotlusvormi? Kui jah, siis milliseid lisaküsimusi küsite taotlejalt?

Millised teie viimase 5 aasta tegevused on parimaks näiteks sellest, et olete arendusorganisatsioon?

Milliseid lisaressursse olete tegevusgrupina kaasanud (raha, kompetentsid vm)? Palun nimetage oma tegevusgrupi tegevused, mis on LEADER raamidest väljas.

Lisa 1: LEADER tegevusgruppide põhikirjaliste tegevuste ülevaade (autor Endla Mitt)

LEADER tegevusgruppide põhikirjaliste tegevuste ülevaade

Ülevaate aluseks on 26 LEADER tegevusgrupi (edaspidi KTG) põhikirjades sätestatud tegevused, mille abil täidetakse põhikirjas sätestatud eesmärgi. Käesoleva andmestiku eesmärgiks oli saada ülevaade KTG-de tegevustest, nende erinevustest ja sarnasustest.

Ülevaate saamiseks on läbi töötatud KTG-de kodulehtedel olevad põhikirjad ja nendes sätestatud ühingu tegevused, mis koondati ühtsesse tabelisse. Seejärel on tegevused märksõnade kaupa süstematiseeritud. Põhikirjadest joonistus välja 19 läbivat märksõna KTG-de tegevustes. Lisaks sisaldasid põhikirjades ühingu igapäevased (tehnilised) tegevused (voorude läbi viimine, koosolekute ette valmistamine jms), mis on ülevaates koondatud ühe märksõna alla. Osadel juhtudel oli põhikirjade tegevustes mainitud valdkondasid, mida enamike ühingute põhikirjades ei olnud. Need tegevused on koondatud märksõna „muud tegevused“ alla.

Järgneb ülevaade märksõnade kaupa.

Esindamine

20 tegevusgruppi on oma põhikirjas ühingu tegevustena nimetanud esindamist. Enim oli nimetatud esindamist riigiasutustes, omavalitsustes ja teistes organisatsioonides, sh võimalust kuuluda teistesse organisatsioonidesse (20 KTG-d). Nimetatud oli ka osaleb erinevates kohalikes, riiklikes ja rahvusvahelistes programmides ja fondides ja seadusloomeprotsessides.

Keskkonnateadlikkuse tõstmine

Keskkonnateadlikkuse kujundamist ja keskkonna säästmist on kirjeldatud 9 KTG põhikirjas, seda eelkõige nimetatud tegevuse propageerimise, toetamise ja kaasaaitamise võtmes.

Ürituste korraldamine

Ürituste korraldamist nimetas oma põhikirja tegevustes 6 KTG-d. Nimetatud üritustena oli mainitud tulundusüritusi (oma ühingu rahaliste vahendite saamiseks). Samuti oli nimetatud heategevuslikke üritusi.

Arengustrateegia tegevused

Eraldi on 19 KTG põhikirjades toodud esile strateegia olulisust. Kirjeldatud on strateegia ettevalmistamist, töötamist, täiendamist, elluviimist, samuti osalemist tegevuspiirkonna valdkondlike arengustrateegiade loomisel ja rakendamisel. Rõhutatud on strateegia integreeritust - 10 KTG-d tõi eraldi esile piirkonna integreeritud arengustrateegia.

Finantsvahendite taotlemine

Põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks vajalike finantsvahendite taotlemine on loetletud 10 KTG põhikirja tegevustes. Võimalik allikatena oli nimetatud kohalikke, riiklikke ja rahvusvahelisi allikaid ja fonde, mh EL tõukefonde.

Sooline võrdõiguslikkus ja sotsiaalne toimetulek

6 KTG-d on ühe põhikirjalise tegevusena nimetanud soolise võrdõiguslikkuse põhimõtete selgitamist ning sotsiaalse toimetuleku toetamist.

Ajaloo- ja kultuuriväärtused

Ajaloo- ja kultuuriväärtuste kaitset on nimetanud põhikirjas nimetas 4 KTG-d.

Ettevõtluse arendamine

9 KTG-d tõi oma põhikirja tegevustes esile ettevõtluse arendamise, 5 KTG puhul olid ühendatud keskkonda säästev mõtteviis ja ettevõtluse arendamine. 2 KTG-d nimetas ettevõtlusega seoses töökohtade loomist. Ära oli mainitud ka inkubatsiooniteenus.

Projektides osalemine

Põhikirjalistes tegevustes oli kirjeldatud rahvusvahelisi, riiklikke, piirkondlikke projekte. Projektide osalemist mainis oma põhikirjas 12 KTG-d.

Konkursside korraldamine

Konkursside korraldamine oli nimetatud 12 KTG põhikirja tegevustes. Enamikel juhtudel oli konkurssides osalemine kirjeldatud koos projektide nõustamise, seire jt tegevustega. Konkursse korraldatakse kõigil 12 juhul projektiidee leidmiseks.

Ettepanekute tegemine

12 KTG-d on põhikirjaliseks tegevuseks nimetanud ettepanekute tegemise Riigikogule, Vabariigi Valitsusele, maa-, linna- ja vallavalitsustele, asutustele, ettevõtetele ja teistele organisatsioonidele. Ettepanekuid tehakse maaelu puudutavate, s.h riiklike projektide ja seadusandlike aktide eelnõude kohta.

Teabe levitamine

19 KTG-d kirjeldab tegevusena teabega seonduvaid tegevusi, eelkõige teabe (materjalide) valmistamist (kirjastamist, trükkimist), tellimist, ostmist, müümist ja levitamist. Kolm KTG-d on nimetanud ka teabe süstematiseerimist. Teabena käsitletakse muuhulgas kirjalikke õppe- ja teabematerjale, trükiseid ja muid infokandjaid.

Koolituste korraldamine

Koolituste korraldamine on 22 KTG põhikirjaline tegevus. KTG-de roll on olla koolituste algataja, korraldaja, läbi viia. Mõiste koolitus hõlmab endas lisaks koolitustele õppusi, seminare, konverentse ning õpiringe ja arengurühmade tegevust, loenguid, õppepäevi, teabepäevi, näitusi, messe. Koolitatavateks on KTG-de liikmed, avalikkus, huvigrupid.

Andmebaasid

Andmebaaside loomist ja nende loomisele kaasa aitamist nimetas 9 KTG-d. Andmebaaside valdkondade osas täpsustusi ei ole, on nimetatud üldiselt liikmete tegevust kajastavaid andmebaase.

Järelevalve

6 KTG-d nimetab tegevusena tegevusprojektide järelevalvet.

Koostöö

25 KTG põhikirjas on tegevustes nimetatud koostöö. Osaletakse kohalikke tegevusgrupe ühendavas üle-eestilises koostöövõrgustikus ja üle-euroopalistes maaelu arengualastes koostöövõrgustikes. KTG-de funktsiooniks on: koordineerida ja korraldada liikmesorganisatsioonide koostööd; edendada piirkonda kodanikuühenduste, ettevõtjate ja kohalike omavalitsuste koostööd; teha koostööd sarnaste organisatsioonidega Eestis ning välisriikides; koostöö teiste organisatsioonide, liikumiste ja ettevõtetega; koostöö elu erinevates

eluvaldkondades, erinevate sektorite vahel; algatada, välja töötada ja viia ellu ühiseid koostööprojekte.

Nõustamine

Nõustamist nimetab oma põhikirjas 20 KTG-d, neist 3 nimetab eraldi omavalitsuste, ettevõtjate, kodanikeühenduste nõustamist investeerimisvajaduste ja – prioriteetide osas. Nõustamise all kirjeldati enamasti tegevusprojektide nõustamist. Nõustatakse liikmeid ja mitteliikmeid.

Uuringud

Põhikirjadest nähtus, et 22 KTG-d on oma tegevustes seotud uuringutega – nende analüüsimisega, teostamisega, tellimisega. KTG-d pakuvad piirkonnas tehtavatele uuringutele tehnilist ja informatiivset abi.

Arendamine

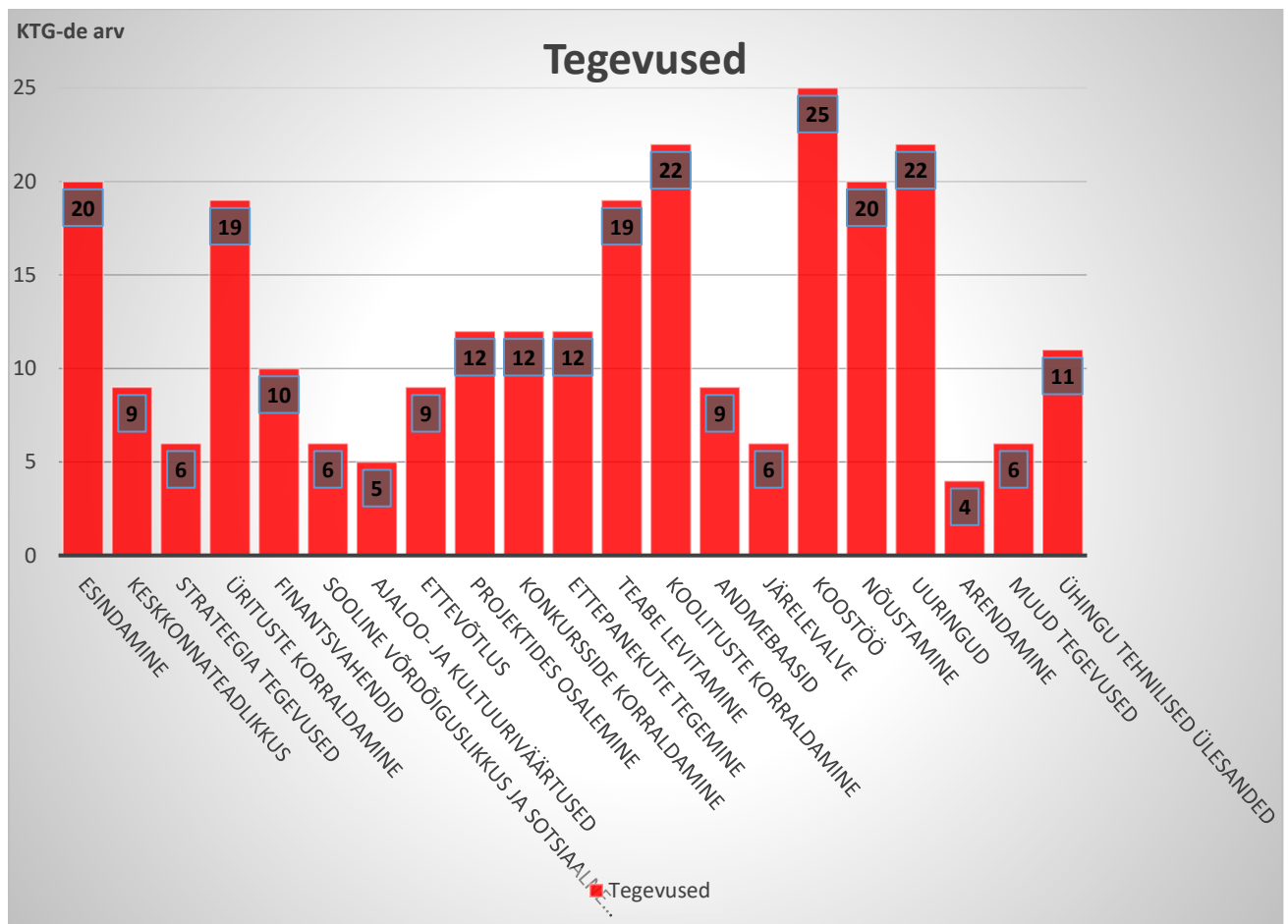
Kuigi tegevusgruppide tegevused on sisuliselt seotud arendamisega, on arendamise otsesõnu põhikirjalistes tegevustes välja toonud 4 KTG-d. Arendamise all on nimetatud tegevuspiirkonna arendamist, majandustegevuse arendamist

Muud tegevused

6 KTG-d oli oma põhikirjas maininud tegevusi, mida teiste KTG-de põhikirjade tegevustes ei kajastunud. Muuhulgas on nimetatud heategevust, küla- ja seltsielu toetamist, piirkonna brändi propageerimist, vabatahtlikku tegevust. Samuti toetatakse pere- ja noorte liikumisi, kutsetööd ja ametialast tegevust, huvialategevust (sh sporti), sotsiaalhoolekande ja tervishoiualase töö arendamist jne. Ära on märgitud ka kohalike ressursside väärtustamine ning avalike teenuste osutamise lepingute sõlmimine.

Ühingu tehnilised ülesanded

Põhikirjas oli ühingu toimimiseks vajalikke (tehnilisi) ülesandeid nimetanud 11 KTG-d. Sellisteks ülesanneteks on muuhulgas: töögruppide moodustamine; otsuste täitmine; koosolekute ettevalmistamine; ühingu avalike suhete, kommunikatsiooni ja dok halduse korraldamine; suhtlemine PRIA ja LEADER võrgustikega; välissuhete arendamine; töötajate palkamine; taotlusvoorude korraldamine; enese koolitamine; projektide koostamine; lepingute sõlmimine, ühingu vara käsutamine.

Kokkuvõte:

26 KTG põhikirjalistes tegevustes on läbivalt ühesugused (LEADER tegevust kajastavad) teemad: koostöö, uuringute läbiviimine, piirkondade arendamine läbi koolituste ja ürituste, nõustamised nii tegevusprojektide kui investeerimisvajaduste osas. Kuna KTG (kui kohaliku piirkonna arendaja) omab piirkonna kohta ulatuslikku informatsiooni, siis on oluline ka KTG roll teabe vahendajana ning oma liikmete esindajana.

Subjektive hinnanguna kirjeldaksin KTG-d (kui sellist, mitte konkreetset): piirkonna arengus aktiivselt osalev läbi uuringute, koolituste, koostöö. Osaleb aktiivselt erinevates (sise- ja välis-) koostöövõrgustikes. Levitab talle teadaolevat asjakohast infot nii teabekandjatel, koolituste vormis kui ka ettepanekutena. KTG-le on olulised ka ajaloo-ja kultuuriväärtused, kohalik ressurs, keskkonnateadlikkus. KTG üks prioriteete on piirkonna inimeste sotsiaalne toimetulek.

Käesolev ülevaade põhinev ainult KTG-de põhikirjades nimetatud tegevustel, seetõttu ei peegelda see KTG-de tegevuste reaalset olukorda.